

UNIVERSITATEA ALEXANDRU IOAN CUZA

din IAȘI

Școala Doctorală de Psihologie și
Științe ale Educației

**Maternitatea în timpul vârstei mijlocii:
relații între autopercepția rolului parental, autoeficacitatea și starea de
bine psihologică percepută de mamele de vârstă mijlocie, căsătorite și
divorțate.**

REZUMAT AL TEZEI DE DOCTORAT

Coordonator: Conf. univ. dr. Ovidiu Gavrilovici

Student doctorand: Sara Oren

Cuprins

1	Introducere	3
2	Planul cercetării.....	3
2.1	Planul paralel convergent	3
3	Studiul1 - Percepțiile referitoare la rolul parental, starea de bine psihologică și autoeficacitatea.....	4
3.1	Metoda de cercetare.....	6
3.2	Testarea ipotezelor	8
3.3	Analiza principalelor aspecte	11
4	Studiile 2-3 Cercetarea calitativă.....	13
4.1	Procesul de analiză a datelor	14
5	Studiul 2 – Cercetarea calitativă asupra autopercepției rolului parental	14
5.1	Metoda de cercetare.....	15
5.2	Analiza calitativă.....	15
5.3	Analiza principalelor aspecte	17
6	Studiul 3 – Cercetarea calitativă privind impactul rolului parental asupra alegerilor profesionale făcute de mame.....	18
6.1	Metoda de cercetare	19
6.2	Analiza calitativă.....	19
6.3	Analiza principalelor aspecte	21
6.4	Modelul	25
7	Dispoziții generale.....	25
7.1	Contribuțiile cercetării.....	29
7.2	Contribuția universală	32
7.3	Limitările cercetării	33
7.4	Direcții viitoare de cercetare	33
8	Bibliografie	34

1. Introducere

Având în vedere prelungirea duratei de viață și schimbarea ciclului de viață al familiei, perioada de vârstă mijlocie a parentalității se extinde. Din cauza vârstei tot mai înaintate la care au loc nașterile și încheierile căsătoriilor și incidența tot mai mare a divorțurilor, creșterea incidenței părinților de vârstă mijlocie, care au în îngrijire adolescenți, a devenit o situație obișnuită. Faza de mijloc a parentingului nu este nici suficient înțeleasă și nici îndeajuns de studiată, în comparație cu fazele de început ale vieții de părinte sau de creștere a copiilor mici. Cercetările anterioare au explorat parentalitatea doar dintr-o anumită perspectivă a acestei experienței. Această cercetare completează aceste lipsuri, concentrându-se pe percepția parentalității ce se desfășoară în timpul vârstei mijlocii. Studiul prezintă diferența dintre două grupuri în funcție de starea civilă, mame divorțate și mame căsătorite, aflate la perioada vârstei mijlocii. În plus, acest studiu aduce contribuții literaturii de specialitate existente prin abordarea parentalității în timpul vârstei mijlocii, prin concentrarea asupra punctului de vedere al mamelor.

Pentru acest studiu a fost aleasă perioada vârstei mijlocii, o perioadă care permite o introspecție asupra istoriei ocupaționale anterioare și care oferă un fundament solid pentru autoanaliza planurilor de viitor. Este dezvăluită o percepție, de-a lungul întregii vieți, a rolului maternității în viața lor, importanța acesteia, precum și impactul asupra profesiei lor, atrăgând atenția asupra conflictului integrării rolurilor. Acest studiu își propune să continue cercetarea privind percepția rolului parental, precum și să pună în lumină posibila influență a pandemiei de coronavirus asupra percepției mamelor privind schimbarea rolului parental, autoeficacitatea și starea de bine psihologică. În plus, sunt explorate perspectivele mamelor referitoare la alegerile profesionale, având în vedere că există un conflict între rolul parental și cel profesional. Prin urmare, sunt introduse trei cadre conceptuale: autoeficacitatea, autopercepția rolului parental și starea de bine psihologică.

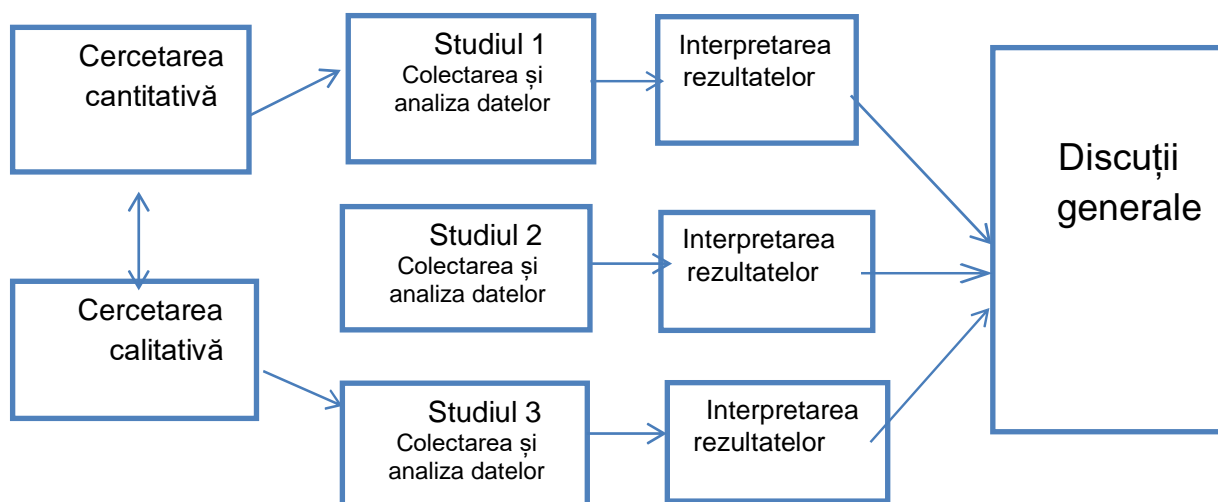
2. Planul cercetării

2.1 Planul paralel convergent

Pentru a avea o imagine completă a percepției mamelor de vârstă mijlocie cu privire la integrarea rolurilor, autoeficacitatea și sentimentele de stare de bine, cercetarea a fost realizată pe structura unui plan paralel convergent (Creswell & Hirose, 2019). Acest plan s-a bazat pe studii cantitative și calitative, efectuate concomitant,

pentru a realiza o imagine completă a întrebărilor și obiectivelor cercetării. Utilizarea planului paralel se bazează pe percepția că fiecare metodă este elementară în colectarea datelor cercetării. Fiecare metodă are o importanță egală pentru progresul făcut în colectarea datelor, luând în considerare faptul că fiecare metodă de cercetare are atât puncte forte cât și puncte slabe. Combinarea metodelor de cercetare permite realizarea unei joncțiuni semnificative între raționamentul deductiv, specific cercetării cantitative, și raționamentul inductiv, specific cercetării calitative. În acest fel a fost posibilă realizarea unei perspective ample și bilaterale a teoriei și a datelor din fiecare domeniu (Coolican, 2017; Creswell, 2013). Coolican (2017) a subliniat importanța rolului participantului. Fiecare participant are propria sa logică interioară, iar rolul cercetătorului nu este doar de a înțelege lumea lor, ci și de a o transforma în multiple dimensiuni. Următoarea figură ilustrează planul paralel convergent.

Figura 1 Planul paralel convergent

3. Studiul 1 – Percepțiile referitoare la rolul parental, starea de bine psihologică și autoeficacitatea

Primul studiu a examinat relațiile dintre autoeficacitate, autopercepția rolului parental și starea de bine psihologică în rândul mamelor de vârstă mijlocie, căsătorite și divorțate. Studiul a introdus o evaluare suplimentară din cauza modificării variabilelor de cercetare în urma coronavirusului, după 4, 5 luni de pandemie (1-23.8.20). Această perioadă a fost selectată deoarece rezultatele biroului național de sănătate au arătat că numărul de cazuri noi de coronavirus a rămas stabil (Dong, Do și

Gardner, 2020); când opinia generală a fost că pandemia era ținută sub control. În plus, studiul a urmărit să evalueze dacă va exista o schimbare în variabilele autoeficacitate, autopercepția rolului parental și starea de bine psihologică, înainte și după pandemie. Întrebările de cercetare au fost următoarele:

1. Care sunt relațiile dintre autoeficacitate, autopercepția rolului parental și starea de bine psihologică în rândul mamelor de vârstă mijlocie?
2. Care este influența conștientizării autopercepției rolului parental și a autoeficienței asupra percepției stării de bine psihologice a mamelor de vârstă mijlocie?
3. Există diferențe între mamele de vârstă mijlocie, căsătorite și cele divorțate, în ceea ce privește autopercepția rolului parental, autoeficacitatea și starea de bine psihologică?
4. Care sunt percepțiile cu privire la autoeficacitate, autopercepția rolului parental și starea de bine psihologică în urma pandemiei de coronavirus în rândul mamelor de vârstă mijlocie?
5. Impactul pandemiei de coronavirus va aduce schimbări în ceea ce privește autoeficacitatea, autopercepția rolului parental și starea de bine psihologică?

Ipotezele derivate din întrebările cercetării, sunt următoarele:

Ipotezele cercetării

- 1a. Nivelul autopercepției rolului parental va fi mai ridicat în rândul mamelor de vârstă mijlocie divorțate decât în rândul celor căsătorite.
- 1b. Nivelul stării de bine psihologice va fi mai mare în rândul mamelor de vârstă mijlocie căsătorite decât în rândul celor divorțate
- 1c. Nivelul autoeficacității va fi mai mare în rândul mamelor de vârstă mijlocie divorțate decât în rândul celor căsătorite.
- 2a. Un nivel ridicat al autoeficacității va fi corelat cu un nivel ridicat al autopercepției rolului parental în rândul mamelor de vârstă mijlocie.
- 2b. Un nivel ridicat al autoeficacității va fi corelat cu un nivel ridicat al stării de bine psihologice în rândul mamelor de vârstă mijlocie.

- 2c. Nivelurile ridicate ale autopercepției rolului parental și al autoeficacității vor prezice niveluri ridicate ale stării de bine psihologice în rândul mamelor de vârstă mijlocie.
- 3a. Pandemia de coronavirus va avea un impact negativ mai mare asupra autopercepției rolului parental în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie decât a mamelor căsătorite de vârstă mijlocie.
- 3b. Pandemia de coronavirus va avea un impact negativ mai mare asupra percepției stării de bine psihologice în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie decât în rândul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie.
- 3c. Pandemia de coronavirus va avea un impact negativ mai mare asupra percepției autoeficienței în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie decât în rândul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie.
- 3d. Impactul pandemiei de coronavirus va fi diferit în funcție de autoeficacitate, autopercepția rolului parental și starea de bine psihologică.

3.1 Metoda de cercetare

Metoda de cercetare cantitativă a fost utilizată pentru a analiza percepțiile mamelor aflate la vârsta mijlocie cu privire la variabilele presupuse a corespunde diferitelor aspecte psihologice ale mamelor aflate la vârsta mijlocie, în contextul maternității lor. Pentru această cercetare au fost selectate două metode de eșantionare, după cum urmează: eșantionarea intenționată, precum și eșantionarea prin metoda bulgărelui de zăpadă. Ambele metode se referă la tehnici de eșantionare nonaleatorii (Cohen, Manion & Morrison, 2013).

Cercetarea poate fi împărțită în 2 părți. În partea fundamentală a cercetării - a cărei validitate a fost obținută prin două proceduri - înainte de distribuirea chestionarelor grupului de cercetare, a fost efectuat un pre-test în care au fost distribuite 10 chestionare mamelor. Prin acest pre-test a fost testată claritatea întrebărilor. Al doilea pas a constat în prezentarea chestionarelor, în vederea validării de către 5 experți, profesioniști în domeniul terapiei familiale. În cele din urmă, chestionarele au fost distribuite restului eșantionului de cercetare (1.7-31.8.19). Cercetări suplimentare au fost efectuate la 4-5 luni de la începutul pandemiei (1-23.8.20). Această perioadă a fost aleasă deoarece rezultatele Biroului Național de

Sănătate au arătat că numărul de cazuri noi de coronavirus a rămas stabil, iar opinia generală era că pandemia era ținută sub control. Cercetătoarea a făcut un pre-test și a distribuit din nou, chestionarele 2-4 la 10 participanți din eșantionul de cercetare. În urma pre-testului și cu ajutorul unui expert, a fost elaborată o nouă versiune, mai scurtă, a chestionarului. Subscalele cu cel mai mare indice Alpha Cronbach din chestionarele anterioare au fost incluse în noul chestionar - chestionarul privind coronavirusul. În cele din urmă, chestionarul a fost alcătuit îmbinând 18 afirmații din cele trei chestionare anterioare (MacPhee, Benson și Bullock, 1986; Ryff, 1989; Schwarzer și Jerusalem, 1995).

În cele ce urmează vor fi prezentate instrumentele cercetării.

Cercetătoarea a utilizat o selecție de chestionare cu o valoare de conținut ridicată, validate de literatura de specialitate. În studiul de față, fiabilitatea inter-item a chestionarelor a fost prezentată utilizând indicele Alpha Cronbach. Instrumentele de cercetare utilizate au fost:

Instrumentele cercetării

1. Chestionarul socio-demografic de bază elaborat pentru această cercetare.
2. Scala de autopercepție a rolului parental (SPPR) (MacPhee, Benson, & Bullock, 1986) Alpha Cronbach (0,74-0,85).
3. Starea de bine psihologică (PWB) (Ryff, 1989) indicele Alpha Cronbach (0,6-0,88).
4. Scala de autoeficacitate generalizată (GSE) (Schwarzer & Jerusalem, 1995) Alpha Cronbach (0,85-0,88).
5. Chestionar Coronavirus bazat pe chestionarele 2-4. (MacPhee, Benson, & Bullock, 1986; Ryff, 1989; Schweitzer & Jerusalem, 1995). Alpha Cronbach (0,58-0,75).

Chestionarele 2-4 au avut o versiune în limba ebraică, care a fost considerată fiabilă și validă (Cohen, 2015), drept urmare a fost utilizată în această cercetare.

Participanții la cercetare

Eșantionul de cercetare a fost format din 77 de mame vorbitoare de limba ebraică, cu vârste cuprinse între 40 și 60 de ani, care aveau copii adolescenți cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani. Mamele au fost împărțite în 2 grupuri, în funcție de starea civilă. Grupul A - a fost format dintr-un număr de 45 de mame căsătorite (cu vârste cuprinse între 40-60 de ani), cu copii adolescenți (cu vârste cuprinse între 12-18 ani) și Grupul B – a fost format dintr-un număr de 32 de mame divorțate (40-60 de ani) cun copii adolescenți (12-18 ani). Toți participanții au fost selectați în conformitate cu condițiile prezentate de cercetătoare, așa cum au fost redate în obiectivele cercetării. Studiul s-a desfășurat într-o comună cu un nivel mediu al dezvoltării economice.

3.2 Testarea ipotezelor

Ipoteza 1a a presupus că autopercepția rolului parental va fi mai mare în cazul mamelor divorțate aflate la vârsta mijlocie decât în cazul celor căsătorite aflate la vârsta mijlocie. Pentru a putea face comparație între cele două grupuri de mame aflate la vârsta mijlocie, în ceea ce privește autopercepția rolului parental, au fost efectuate analize multiple de varianță (MANOVA). MANOVA a evidențiat o diferență semnificativă între cele două grupuri de mame aflate la vârsta mijlocie pe subscala de competență ($F(1,75) = 3,52, p < 0,05$), rezultând un nivel mai ridicat al competenței în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie. Prin urmare, ipoteza a fost parțial confirmată.

Ipoteza 1b a presupus că starea de bine psihologică va fi mai mare în rândul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie decât în cazul mamelor divorțate de vârstă mijlocie. Pentru a compara cele două grupuri de mame de vârstă mijlocie, din punct de vedere al stării de bine psihologice, au fost efectuate analize multiple de varianță (MANOVA). Analiza MANOVA a evidențiat o diferență semnificativă între cele două grupuri doar pe subscala relațiilor pozitive cu ceilalți ($F(1,75) = 9,22, p < 0,003$), rezultând un nivel mai ridicat al relațiilor pozitive în rândul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. Prin urmare, ipoteza a fost parțial confirmată.

Ipoteza 1c a presupus că autoeficacitatea va fi mai mare în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie decât în rândul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. Pentru a face o comparație între cele două grupuri de mame de vârstă mijlocie, în ceea ce privește autoeficacitatea, au fost efectuate analize multiple de varianță (ANOVA).

Analiza nu a evidențiat nici o diferență semnificativă între grupuri ($F(1, 75) = 0,55$, n.s.), prin urmare ipoteza nu a fost confirmată.

Ipoteza 2a a presupus că un nivel ridicat de autoeficacitate va fi corelat cu un nivel ridicat de autopercepție a rolului parental în rândul mamelor de vârstă mijlocie. S-a calculat corelația Pearson între variabila autoeficacitate și variabila autopercepția rolului parental.

S-a demonstrat că există o corelație pozitivă între autoeficacitate și autopercepția rolului parental ($r = 0,55$, $p < 0,01$), subscala competență ($r = 0,55$, $p < 0,01$) și subscala satisfacție ($r = 0,31$, $p < 0,01$). Nu a fost găsită nicio corelație între autoeficacitate și subscala integrare. Prin urmare, ipoteza a fost confirmată doar parțial.

Ipoteza 2b a presupus că un nivel ridicat de autoeficacitate va fi corelat cu niveluri ridicate ale stării de bine psihologice în rândul mamelor de vârstă mijlocie. S-a realizat corelația Pearson între autoeficacitate și starea de bine psihologică. Au fost găsite corelații pozitive semnificative între autoeficacitate și starea de bine psihologică totală ($r = 0,248$, $p < 0,01$), pe subscala scopului în viață ($r = 0,24$, $p < 0,01$), pe subscala creșterii personale ($r = 0,21$, $p < 0,03$), și pe subscala acceptării de sine ($r = 0,30$, $p < 0,01$). Nu a fost găsită nicio corelație semnificativă între autoeficacitate și starea de bine psihologică pe subscala relațiilor pozitive. Prin urmare, ipoteza a fost confirmată doar parțial.

Ipoteza 2c a presupus că nivelurile ridicate ale autopercepției rolului parental și ale autoeficacității vor prezice niveluri ridicate ale stării de bine psihologice în rândul mamelor de vârstă mijlocie.

Pentru a verifica cea de-a doua ipoteză, a fost realizată corelația Pearson între subscalele autopercepției rolului parental și subscalele stării de bine psihologice. S-au constatat relații pozitive și semnificative între cele trei subscale ale variabilei autopercepției rolului parental și la nivelul unei singure subscale a stării de bine psihologice. Subscala de acceptare de sine a fost corelată semnificativ cu autopercepția rolului parental și nu a fost corelată nici cu subscala de creștere personală și nici cu subscala de relații pozitive. Prin urmare, ipoteza a fost confirmată doar parțial.

Notă: Ipotezele 2b-2c O examinare preliminară a normalității distribuției a fost efectuată pentru fiecare dintre scale, folosind proceduri pentru Skewness. Toate valorile s-au încadrat în intervalul de distribuție normală.

Ipoteza 3a a presupus că pandemia de coronavirus va avea un impact negativ mai mare asupra percepției rolului parental în rândul mamelor divorțate de vârstă

mijlocie decât în cazul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. A fost efectuat testul T pentru eșantioane independente, care a comparat autopercepția rolului parental în urma pandemiei de coronavirus, pe cele două grupuri. Rezultatele nu au evidențiat nicio diferență semnificativă pe subscale și pe scorul total al autopercepției rolului parental. O diferență aproape insesizabilă (0,08) a fost găsită pe subscala de satisfacție; prin urmare ipoteza nu a fost confirmată.

Ipoteza 3b a presupus că pandemia de coronavirus va avea un impact negativ mai mare asupra stării de bine psihologice în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie, decât în cazul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. A fost efectuat testul T pentru eșantioane independente, care a făcut comparație între grupuri, pe subscale și pe scorul total al stării de bine psihologice. S-a găsit o diferență aproape insesizabilă pe subscala relațiilor pozitive ($p=0,08$). Ipoteza nu a fost confirmată deoarece rezultatele nu au evidențiat nicio diferență semnificativă între grupuri.

Ipoteza 3c a presupus că pandemia de coronavirus va avea un impact negativ mai mare asupra autoeficienței în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie, decât în cazul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. Pentru a verifica ipoteza s-a efectuat testul T între subscalele de autoeficacitate ale mamelor divorțate, respectiv ale mamelor căsătorite aflate la vârsta mijlocie. Media autoeficacității mamelor divorțate de vârstă mijlocie a fost mai mică decât, media autoeficacității mamelor căsătorite de vârstă mijlocie -0,19 în comparație cu 0,16, ceea ce reprezintă o diferență semnificativă. Prin urmare, ipoteza a fost confirmată.

Ipoteza 3d a presupus că impactul pandemiei de coronavirus va fi diferit în ceea ce privește autoeficacitatea, autopercepția rolului parental și starea de bine psihologică. Pentru a testa diferența dintre variabilele cercetării, a fost efectuată o analiză de varianță cu măsuri repetate, analiză care a relevat un efect semnificativ ($F(2,140) = 17,56, p < 0,001$). Pentru a identifica diferențele specifice dintre variabile, a fost efectuat un test Bonferroni. Rezultatele testului Bonferroni au arătat că influența coronavirusului asupra stării de bine psihologice este semnificativ mai puternică decât modificările asupra percepției autoeficienței, mai puternică decât modificările asupra percepției rolului parental ($p < 0,001$). Modificarea stării de bine psihologice în urma pandemiei este negativă, ceea ce înseamnă că nivelul stării de bine psihologice a scăzut în contextul definit de pandemia de coronavirus.

3.3 Analiza principalelor aspecte

Prima ipoteză (1a) a fost că autopercepția rolului parental va fi mai mare în cazul mamelor divorțate de vârstă mijlocie decât în cazul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. Ipoteza a fost confirmată parțial, din moment ce s-a constatat o diferență semnificativă, între cele două grupuri, doar la nivelul unei singure subscale - competența. Se poate presupune că mamele divorțate de vârstă mijlocie, care sunt obișnuite să își asume singure responsabilitatea pentru provocările zilnice, în relația cu adolescenții lor, se vor simți mai competente decât mamele căsătorite. În plus, în baza teoriei rolurilor, procesul de internalizare a rolurilor necesită implicarea activă, a persoanei în cauză, cu alți participanți la situația socială (Stryker, 1980, Cohen, 2015). Mamele divorțate sunt mai obișnuite să se descurce singure, fie să îndeplinească rolurile, fie să se confrunte singure cu conflictul ce apare în încercarea de a îndeplini simultan mai multe roluri. Competența lor poate fi percepută ca fiind mai mare decât a mamelor căsătorite, de vârstă mijlocie. Cea de-a doua ipoteză (3b) a fost că starea de bine psihologică va fi mai mare în rândul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie, decât în cazul mamelor divorțate de vârstă mijlocie. Ipoteza a fost parțial confirmată pe subscala stare de bine psihologică - relații pozitive cu ceilalți.

Sistemul de sprijin social a fost definit ca fiind grupul de persoane care sunt direct asociate cu individul, inclusiv rudele (Cochran, 1993). Cercetările au sugerat că rudele, în special bunicii, pot oferi un sprijin social valoros pentru părinți și pot crește percepția stării de bine a acestora (Eggebeen & Hogan 1990; Ontai & Sano, 2008). În Israel, rudele, cum ar fi bunicii, sunt considerate ca fiind o sursă valoroasă de sprijin pentru părinți, sursă acceptată din punct de vedere social (Hashiloni-Dolev & Triger, 2020). Prin urmare, pentru mamele căsătorite, care primesc sprijin social suplimentar atât de la soț cât și de la familie, sistemul de sprijin poate fi mai eficient decât sistemul de sprijin al mamelor divorțate și, în consecință, percepția unei relații pozitive, este mai mare decât a mamelor divorțate de vârstă mijlocie.

Cea de-a treia ipoteză (1c) a fost aceea că autoeficacitatea va fi mai mare în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie, decât în cazul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. Ipoteza nu a fost confirmată. În consecință, putem presupune că variabila autoeficacitate, în cazul ambelor grupuri, poate fi influențată de mulți alți factori și nu doar de starea lor civilă (Pierce et al, 2010). De exemplu, mamele căsătorite pot experimenta o autoeficacitate mai scăzută ca efect secundar al echilibrului continuu între dublul lor rol, de părinte și soție (Ramisch, Mcvicker & Sahin, 2009).

Cea de-a patra ipoteză (2a) a fost că un nivel ridicat de autoeficacitate va fi legat de un nivel ridicat de autopercepție a rolului parental în rândul mamelor de vârstă mijlocie. Ipoteza a fost parțial confirmată, deoarece a fost descoperită o corelație pozitivă între autoeficacitate și două din cele trei subscale ale autopercepției rolului parental - competență și satisfacție.

Cea de-a cincea ipoteză (2b) a fost că un nivel ridicat de autoeficacitate va fi legat de niveluri ridicate ale stării de bine psihologice, în rândul mamelor de vârstă mijlocie. Ipoteza a fost parțial confirmată, deoarece s-a constatat o corelație pozitivă între autoeficacitate și trei subscale ale stării de bine psihologice. Cercetările susțin că relația părintelui cu copilul rămâne semnificativă pentru starea de bine a acestuia, pe tot parcursul vieții (Knoester, 2003; Mandemakers & Dykstra, 2008). În plus, rezultatele sugerează că autoeficacitatea este compatibilă cu credința părinților în eficiența activităților parentale proprii (Bandura, 2002). Prin urmare, se poate presupune că, dacă un părinte simte că a obținut o relație bună cu adolescentul său sau, cu alte cuvinte, că devine un părinte competent pentru copilul său adolescent, atunci percepția sa de autoeficacitate va crește de asemenea.

În urma pandemiei de coronavirus, diferența dintre grupuri în ceea ce privește variabila - autopercepția totală a rolului parental, a fost ne semnificativă. Sistemul de sprijin social a fost definit ca fiind grupul de persoane care sunt direct asociate cu individul, inclusiv rudele (Cochran, 1993). Cercetările au sugerat că rudele, în special bunicii, pot oferi un sprijin social valoros pentru părinții singuri (Eggebeen & Hogan 1990; Ontai & Sano, 2008). Studiile anterioare au subliniat faptul că atunci când sistemul de sprijin scade, scade și percepția mamelor vis-à-vis de competențele proprii (Eggebeen & Hogan, 1990; Ontai & Sano, 2008). Ne semnificativitatea diferenței dintre grupuri poate fi explicată prin faptul că instituția familiei în Israel își menține rolul dominant și centralitatea, în comparație cu alte țări industrializate (Cohen, 2015). Prin urmare s-a constatat că, în timpul pandemiei, atunci când sistemele de sprijin au fost afectate, familia a continuat să joace un rol important în viața mamelor divorțate și a celor căsătorite și, prin urmare, nu s-a constatat nicio diferență semnificativă între grupuri.

Rezultatele au confirmat ipoteza (3c) conform căreia pandemia de coronavirus va fi urmată de o percepție mai mare a impactului negativ asupra autoeficienței mamelor divorțate de vârstă mijlocie, decât asupra autoeficienței mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. Cercetările sugerează că autoeficacitatea parentală și sprijinul social prezintă

corelații pozitive. În consecință, scăderea sprijinului social va duce la scăderea competenței parentale (Ontai & Sano, 2008). Prin urmare, se poate presupune că mamele divorțate sunt mai afectate de pandemia de coronavirus, deoarece sistemul lor de sprijin este și el afectat de pandemie. De exemplu, în timpul pandemiei nu a fost posibil niciun sprijin din partea bunicilor care erau susceptibili de risc medical. Mamele divorțate de vârstă mijlocie au trebuit să se descurce singure cu creșterea copiilor, în timp ce mamele căsătorite de vârstă mijlocie s-au confruntat cu provocarea coronavirusului împreună cu soții lor.

4. Studiile 2 și 3 - Cercetarea calitativă

Ultimele decenii au determinat o utilizare din ce în ce mai frecventă a metodelor calitative în cercetare, metode bazate pe o abordare calitativă care aplică filosofia fenomenologiei interpretative. Morgan și colab. (2015) au identificat fenomenologia ca fiind "studiul experiențelor oamenilor cu privire la fenomene și al semnificației pe care oamenii o atribuie experiențelor lor" (p.481). Utilizarea acestei abordări, bazate pe principiile teoriei fundamentate (Carmaz, 2006; Strauss & Corbin, 1990), ne-a permis să colaborăm cu mamele de vârstă mijlocie, pentru a ne atinge scopul, pe măsură ce acestea și-au dezvăluit percepțiile asupra rolului lor parental și impactul percepțiilor lor asupra alegerilor profesionale.

4.1 Procesul de analiză a datelor

Datele obținute în urma interviurilor semi-structurate au fost examinate în conformitate cu teoria fundamentată (Carmaz, 2006; Strauss & Corbin, 1990). Analiza a fost făcută în trei etape, așa cum sugerează Strauss și Corbin, (1990). Prima etapă a inclus citirea de mai multe ori a transcrierilor interviurilor în scopul familiarizării cu textul și al observării subiectelor discutate de mame în legătură cu studiul maternității lor, al relațiilor cu copii lor adolescenți, percepția lor asupra rolului parental și observarea impactului rolului parental asupra alegerilor profesionale. Aceste subiecte s-au evidențiat ca răspuns la anumite întrebări specifice, reflecții spontane sau ca urmare a experiențelor recurente aduse în discuție de către mame. A doua etapă a implicat o cercetare amănunțită, care a fost efectuată pentru a identifica modelele multiple și subiectele aduse în discuție, în mod repetat, de către mame. De asemenea, în cea de-a doua etapă a fost realizată o analiză axială pentru a recunoaște organizarea

și conexiunile dintre subiectele derivate din percepțiile mamelor, așa cum au fost identificate în urma interviurilor semi-structurate. În a treia etapă, a fost creat un senariu între multiplele subteme care au apărut, punând în lumină legăturile dintre subteme și identificând o serie de teme noi (Carmaz, 2006). Experții (doi la număr) au fost recrutați cu scopul de a revizui analiza datelor. Compararea propriei interpretări a cercetătoarei cu analiza altor colegi a fost de mare importanță, deoarece aceasta asigură un grad ridicat de acuratețe a analizei datelor (Gilgun, 2005).

5. Studiul 2 – Cercetare calitativă asupra autopercepției rolului parental

Acest studiu analizează percepțiile mamelor de vârstă mijlocie, referitoare la rolul lor de părinte, sentimentul lor de autoeficacitate și, de asemenea, la stare de bine psihologică. Studiul calitativ a analizat două întrebări de cercetare care au fost deja analizate în studiul cantitativ anterior prin abordarea calitativă. În plus, studiul a urmărit să investigheze posibila asociere între rolul parental, autoeficacitatea și starea de bine psihologică, pentru a identifica un posibil raport de reciprocitate între acestea. Întrebările de cercetare au fost următoarele:

1. Cum își percep mamele de vârstă mijlocie rolul parental și autoeficacitatea?
2. Cum percep mamele de vârstă mijlocie influența rolului parental asupra stării lor de bine psihologice?

5.1 Metoda de cercetare

Procedura de eșantionare a încercat să adune o gamă de relatări personale ale mamelor din Israel care să răspundă cerințelor cercetării. Participantele au fost recrutate din eșantionul de cercetare. Grupul-țintă al studiului a cuprins un număr de 20 de mame de vârstă mijlocie, cu vârste cuprinse între 40-60 de ani, care au în îngrijire cel puțin un adolescent cu vârsta cuprinsă între 12-18 ani. Indicatorul care a determinat încheierea procesului de recrutare a participanților a fost "saturația" - atunci când informațiile suplimentare s-au împletit în temele anterioare. Un ghid de interviu semi-structurat a fost utilizat pentru a obține informațiile de la mame (Shkedi, 2005). Interviurile semi-structurate s-au bazat pe o versiune anterioară, în ebraică, aplicată într-o cercetare anterioară, în care participanții la cercetare erau părinți (Cohen, 2015). Interviul a fost

tradus în ebraică de Cohen (2016) și a fost alcătuit din 9 întrebări - 1 întrebare deschisă și 8 întrebări închise.

5.2 Analiza calitativă

Rezultatele sunt prezentate sub forma unei analize de conținut a recenziilor mamelor de vârstă mijlocie, în ceea ce privește percepția lor asupra rolului parental, sentimentul de autoeficacitate și sentimentul lor de stare de bine psihologică. Cercetarea a scos la iveală doisprezece subteme, toate acestea reieșind dintr-o temă majoră: Influența autopercepției rolului parental asupra stării de bine psihologice a mamelor de vârstă mijlocie. Această temă majoră ar putea fi împărțită în patru teme principale. În primul rând, integrarea rolurilor în rândul autopercepției rolului parental. În al doilea rând, competența în îndeplinirea autopercepției rolului parental. În al treilea rând, esența rolului parental. În cele din urmă, satisfacția parentală în a acorda spațiu adolescentului. Aceste rezultate au fost în concordanță cu dovezile prezentate în literatura de specialitate, dezvăluind că autopercepția rolului parental are un impact crucial asupra stării de bine psihologice a mamelor de vârstă mijlocie. Temele și subtemele vor fi prezentate în tabelul următor.

Tabelul 1- Analiza calitativă

Teme	Subteme	Frecvența (%)
Imbinarea rolurilor ca parte integrată a autopercepției rolului parental	Dificultate și success în imbinarea diferitelor roluri.	55% / 25%
	Dificultate în distribuirea afecțiunii între copii.	30%
Caracteristicile esențiale ale rolului parental	Caracteristicile esențiale ale rolului parental	50%
	Îngrijirea adolescentului	35%
	Stabilirea limitelor pentru copiii lor adolescenți	35%

Competența parentală	Nesiguranța permanentă în îndeplinirea rolului de părinte	40%
	Experimentarea unui nivel ridicat de competență în îndeplinirea rolului parental și	25%
	Nesiguranță în îndeplinirea rolului parental	20%
Impactul asupra stării de bine psihologice	Dificultatea de a stabili o relație de colaborare cu adolescentul	60%
	Abordarea situațiilor într-un mod greșit	75%
	Sanțiune negativă- îngrijorare și frustrare	65% / 50%
	Mustrări de conștiință	
	Câștig personal	65%
	Primirea unui ajutor profesional pentru a îmbunătăți relația cu adolescentul	35%
Căutarea ajutorului profesional	Efectele primirii unui ajutor profesional	50%
Autoeficacitatea generală a mamelor	Autoeficacitatea în relație cu statutul marital	10%
	Autoeficacitatea în relație cu succesul financiar	20%

5.3 Analiza principalelor aspecte

Studiul prezintă o analiză de conținut a percepțiilor mamelor de vârstă mijlocie cu privire la rolul lor parental, sentimentul de autoeficacitate și sentimentul de stare de

bine psihologică. Analiza de conținut a evidențiat șase teme principale: Consolidarea rolurilor ca parte a autopercepției rolului parental, caracteristicile esențiale ale rolului parental, competența parentală, impactul asupra stării de bine psihologice, căutarea ajutorului profesional și autoeficacitatea generală a mamelor. În paragraful următor vor fi abordate perspectivele evidențiate pe baza rezultatelor obținute. Discuția va îmbina cercetările anterioare și analiza calitativă bazată pe etapele teoriei fundamentate (Glaser & Strauss, 2017).

Din 20 de respondenți, 10 mame s-au implicat în activitățile școlare ale copiilor lor adolescenți. Pentru a rezuma spusele mamelor, problema încurajării activităților școlare ale adolescentului, a jucat un rol important în percepția acestora asupra rolului parental. Mamele erau gata să facă orice pentru a se implica în activitățile școlare ale adolescentului lor, în orice mod pe care îl considerau adecvat. Erau gata să se opună deciziilor școlii, pentru a facilita starea de bine a copiilor lor. Percepția mamelor este aceea că este obligația lor să se implice continuu în activitățile școlare ale adolescenților, obligație care nu se schimbă în timp. Rezultatele coincid cu cele ale lui Omer, (2000; care a subliniat, dificultatea de a reconstrui noi roluri parentale, atunci când rolurile autoritare tradiționale ale părinților nu reușesc să furnizeze rezultatul de stabilitate dorit. În consecință, mamele vor continua să își ducă la îndeplinire rolul anterior.

Din 20 de respondenți, 7 mame (35%) au considerat că îngrijirea este o parte dominantă în percepția lor asupra rolului de părinte. Așteptarea ca mamele să fie îngrijitorul familiei, este o caracteristică tradițională. Se așteaptă în continuare ca mamele israeliene să fie sursa de sprijin și îngrijire a familiei (Offer și colab., 2011). Cu alte cuvinte, imaginea tradițională a mamelor de vârstă mijlocie ca îngrijitoare încă se menține în Israel (Offer et al. 2011). Relatările mamelor în legătură cu îngrijirea ca parte a rolului lor parental, dezvăluie un devotament continuu față de adolescenții lor. Un devotament care nu se diminuează în timp.

Un număr considerabil de mame (40%) au exprimat un sentiment continuu de incompetență în îndeplinirea rolului lor parental. Sentimentele lor de nesiguranță au fost frecvente în relație cu copiii lor mai mici. Astfel, s-a simțit lipsa învățării din experiență. Profesia mamelor sau anii de educație erau irelevante, deoarece chiar și profesioniștii tineri, cu experiență, care lucrează cu adolescenții, împărtășeau aceleași sentimente de incompetență (Omer, 2000).

Din cei 20 de respondenți, 13 mame (65%) au precizat că se confruntă cu muștrări de conștiință. Rezultatele au evidențiat faptul că dorința mamelor de a se ridica la nivelul percepției așteptate a maternității, a declanșat muștrări de conștiință. Acestea și-au pus amprenta asupra stării de bine psihologice a părinților pentru tot restul vieții (Milkie, Bierman & Schieman, 2008). În plus, maternitatea este percepută, de societatea israeliană, ca fiind nucleul identității femeilor. Se așteaptă ca femeile să asigure rolul de îngrijitoare a familiei iar aceasta este o componentă inseparabilă a maternității lor (Offer și colab. 2011).

6. Studiul 3 – Cercetare calitativă privind impactul rolului parental asupra alegerilor profesionale făcute de mame

Studiul a analizat percepțiile mamelor de vârstă mijlocie, punând în lumină impactul rolului parental asupra alegerilor profesionale ale femeilor. Întrebările de cercetare au fost:

1. Cum percep mamele de vârstă mijlocie impactul rolului parental asupra alegerilor lor profesionale?
2. Care sunt atitudinile, de-a lungul vieții, ale mamelor de vârstă mijlocie față de alegerile lor profesionale?

6.1 Metoda de cercetare

Procedura de eșantionare a încercat să adune o gamă de relatări personale ale mamelor din Israel care să răspundă cerințelor cercetării. Participantele au fost recrutate din eșantionul de cercetare. Grupul-țintă al studiului a cuprins 50 de mame de vârstă mijlocie, cu vârste cuprinse între 40-60 de ani, având în îngrijire cel puțin un adolescent cu vârsta cuprinsă între 12-18 ani. Indicatorul care a determinat încheierea procesului de recrutare a participanților a fost "saturația" - atunci când informațiile suplimentare s-au regăsit în temele anterioare. Un ghid de interviu semi-structurat a fost utilizat pentru a obține relatările mamelor (Shkedi, 2005). Pentru această cercetare a fost elaborat un interviu semi-structurat care a inclus 6 întrebări - 5 întrebări deschise și 1 întrebare închisă.

6.2 Analiza calitativă

Rezultatele sunt prezentate sub forma unei analize de conținut a recenziilor mamelor de vârstă mijlocie, cu privire la munca lor. Cercetarea a scos la iveală

doisprezece subteme, derivate din patru teme majore. Tema organizatorică: impactul crucial al maternității asupra activității profesionale a mamelor, poate fi împărțită în patru teme majore. În primul rând, impactul crucial al maternității asupra opțiunilor profesionale ale femeilor; în al doilea rând, maternitatea ca rol definitoriu; atitudinea mamelor față de opțiunile lor profesionale și, în cele din urmă, sursele de ajutor. Aceste rezultate sunt în concordanță cu dovezile prezentate în literatura de specialitate, dezvăluind că maternitatea are un impact crucial și de lungă durată asupra alegerilor profesionale ale femeilor. Analiza calitativă este detaliată în tabelul următor. În plus, principalele teme și subteme discutate de mamele de vârstă mijlocie vor fi prezentate în funcție de frecvența lor (%).

Tabelul 2 – Analiza calitativă

Teme	Sub-teme	Frecvență (%)
Impactul crucial al maternității asupra alegerilor profesionale ale femeilor	Schimbări în alegerile profesionale, înainte de perioada maternității.	8%
	Modificări care au loc după nașterea copiilor.	46%
	Maternitatea este un impediment din perspectiva promovării profesionale de-a lungul vieții.	62%
	Efectele de lungă durată ale maternității.	70%
Maternitatea ca rol definitoriu în raport cu activitatea profesională	Copiii ca primă prioritate.	48%
	Relațiile cu partenerul sunt mai puțin	42%

	semnificative decât maternitatea.	44%
	Impactul faptului de a fi principalul îngrijitor al familiei asupra disponibilității pentru activitatea profesională.	
Atitudinea mamelor referitoare la alegerile profesionale	Justificarea și regretul pentru alegerile făcute pe plan profesional	46%
	Necesitatea de a face o schimbare în situația actuală	20%
Surse de sprijin	Sprijin din partea rudelor	50%
	Sprijin din partea soțului	16%
	Alte surse de sprijin	10%

6.3 Analiza principalelor aspecte

Obiectivul principal al acestei cercetări a fost acela de a evidenția modul în care, mamele aflate la vârsta mijlocie, percep impactul rolului lor parental asupra activității lor profesionale. Din cele 50 de mame de vârstă mijlocie care au participat la interviuri, 44 au afirmat că maternitatea a avut un impact direct asupra alegerilor lor legate de activitatea profesională. Aceste constatări au sprijinit percepția conform căreia maternitatea este privită, de societatea israeliană, ca fiind nucleul identității femeilor (Offer și colab. 2011). Cele 6 mame care au negat că maternitatea ar fi avut un impact direct asupra alegerilor lor legate de activitatea profesională, ocupau următoarele funcții: manager al unei companii publice, inspector municipal în construcții, contabil municipal, director de școală, lucrător într-un spital de geriatrie și proprietara unei agenții private de curățenie. Toate aceste mame dețineau sau erau angajate în domenii avantajoase pentru mame, cu un program de lucru flexibil și convenabil. Aceste rezultate au sprijinit argumentul conform căruia controlul asupra orelor de lucru a influențat alegerile mamelor în ceea ce privește viața profesională și familială. Cercetările au arătat că conflictul dintre rolul parental și activitatea profesională este considerabil mai mic atunci când mamele își controlează orele de lucru (Heilbrunn &

Davidovitch, 2011). În consecință, mamele au fost motivate să utilizeze anumite strategii profesionale pentru a reduce orele de lucru și s-au orientat spre profesii potrivite pentru mame pentru a reduce acest conflict dintre rolul parental și ocupația profesională. (ibid)

Din cele 50 de persoane intervievate, 35 de mame au afirmat că maternitatea a fost un impediment în procesul de promovare la locul de muncă. Aceste rezultate au confirmat cercetările anterioare care arată că maternitatea împiedică ocuparea unor funcții profesionale cu răspundere ridicată și promovează trecerea la locuri de muncă mai puțin solicitante, cu un statut mai scăzut și cu mai puține perspective de avansare (Abendroth și colab., 2014).

În plus, acest studiu a evidențiat consecințele de lungă durată ale maternității. 35 din 50 au comentat asupra acestui fenomen și a faptului că, deși copiii lor au crescut, majoritatea nu au mai fost interesate să acopere acest decalaj și să își reia cariera. Aceste rezultate sunt în concordanță cu cele ale lui Gersick & Kran (2002), care au constatat că mamele de vârstă mijlocie preferă echilibrul vieții de familie și își amână obligațiile legate de activitatea profesională.

În plus, 23 din 50 de mame au subliniat schimbările pe care le-au inițiat în alegerile lor legate de activitatea profesională, după nașterea primului lor copil. În comparație, doar 4 mame au menționat nașterea celui de-al doilea copil ca fiind punctul de cotitură pentru o posibilă schimbare. Acest lucru se aseamănă cu constatările lui Doren (2018), care a observat că nașterea primului copil reprezintă un punct de cotitură ce mărește probabilitatea ca femeile să părăsească forța de muncă atunci când sunt însărcinate cu primul lor copil. Aceste constatări au corespuns cu cele ale lui Doren (2018), conform cărora "fiecare copil ulterior este asociat cu o scădere a probabilității de a ieși din câmpul muncii" (p. 334).

Doar 8 din 50 de mame au făcut referire la sprijinul primit din partea soților lor. O mamă și-a descris soțul ca fiind cel mai bun prieten al ei. Din păcate, venea acasă doar la sfârșit de săptămână, astfel încât ajutorul său potențial era destul de limitat. Această constatare a susținut afirmația conform căreia persoanele căsătorite au avut mai multe conflicte de tip muncă – familie, decât persoanele necăsătorite (Greenhaus și Beutell, 1985; Rosenau și Gilat, 2020). Niciuna dintre mame nu menționat că ar fi primit un sprijin care să le fi ușurat munca zilnică. Ele s-au considerat ca fiind responsabili pentru treburile casnice și nu le-au permis soților să joace un rol în ceea ce au perceput ca fiind propria responsabilitate. Această constatare este susținută de imaginea

tradițională, care încă prevalează în Israel, conform căreia mamele sunt cele care trebuie să aibă grijă de casă și familie (Sa'ar, 2009). Mamele ar trebui să răspundă cerințelor membrilor familiei și să fie sursa principală de îngrijire și sprijin (Offer și colab. 2011)

Sprijinul din partea rudelor s-a dovedit a fi foarte important pentru mame. Jumătate dintre ele (50%) au comentat că folosesc această sursă de ajutor. Aceste rezultate susțin afirmația conform căreia, în Israel, rudele precum bunicii, prietenii și vecinii sunt percepute ca o plasă de siguranță (Hashiloni-Dolev & Triger, 2020). Importanța pe care mamele o atribuie sprijinului familial este susținută de cercetări care arată că sprijinul familial a fost întotdeauna cea mai puternică variabilă predictivă a conflictului muncă-familie în rândul mamelor. Cu alte cuvinte, mamele sunt motivate să caute sprijin familial pentru a reduce intensitatea conflictului muncă-familie (Heilbrunn și Davidovitch, 2011).

Studiul a analizat percepțiile a 50 de mame de vârstă mijlocie, cu privire la compatibilitatea dintre rolul lor de mamă și cel profesional. Studiul a evidențiat impactul crucial, de lungă durată, al maternității asupra carierei mamelor. Cu toate acestea, se poate presupune că integrarea rămâne ceva de dorit. Mai mult, rolul de mamă este atât de dominant, cu un impact de lungă durată, pe care majoritatea mamelor fie l-au negat, fie nu au fost dispuse să urmeze un altfel de comportament. Aceste rezultate au susținut cercetările anterioare, efectuate cu diferite grupuri de mame israeliene, care au arătat că mamele cu niveluri semnificativ mai scăzute ale conflictului de integrare au fost antreprenorii care au emigrat din Uniunea Sovietică. Această constatare a susținut percepția că socializarea în Uniunea Sovietică a fost relativ egalitară (Heilbrunn & Davidovitch, 2011; Remennick, 2005).

Deși au recunoscut impactul de lungă durată al maternității, mamele nu au fost dispuse să își modifice percepția asupra standardelor acceptate pentru a fi o mamă bună. Mamele au continuat să lupte pentru percepțiile anterioare, tradiționale ale maternității, care le îndemnau pe mame "să stea acasă cu copiii lor, menținând astfel în mod aparent consecvența comportamentului îngrijitor și altruist al femeilor" (Hays, 1996, p.3) sau să adopte comportamente, ca și angajat, cu impact de lungă durată asupra carierei lor

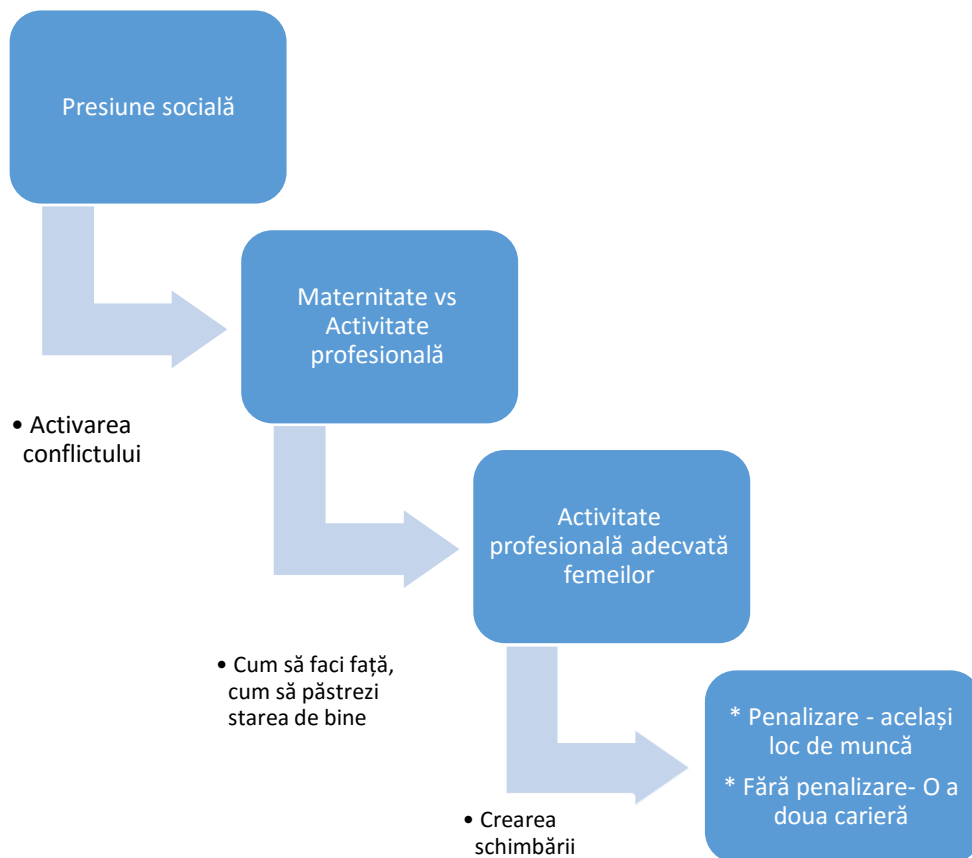
În Israel, societatea a încurajat femeile să își împlinescă potențialul mergând la muncă. Această încurajare a fost întărită de strategia guvernului de a minimaliza sprijinul acordat mamelor (Ahdut, 2010). Această strategie a avut succes și femeile lucrează, dar rolul tradițional al maternității încă prevalează (ibidem). În consecință, familiile israeliene sunt provocate de două forțe contradictorii: modernizarea și

apartenența la cultura occidentală versus valorile tradiționale (Lavee & Katz, 2008). Această percepție a fost susținută de studiul lui Morgan și colab. (2015), care arată că mamele care și-au exprimat vehement apartenența la ideile tradiționale, despre ceea ce înseamnă să fii o mamă bună, și-au rearanjat programul de lucru în așa fel încât să fie mai disponibile pentru copiii lor

În consecință, până când femeile nu își vor schimba percepțiile și vor continua să pună maternitatea pe primul loc, ele nu își vor schimba alegerile profesionale și, astfel, rolul maternității va rămâne dominant. Prin urmare, nu este surprinzător faptul că, deși participarea femeilor în câmpul muncii a crescut considerabil, acest lucru nu reflectă realitatea locurilor de muncă cu jumătate de normă și a "posturilor de mame".

Rezultatele cercetării au relevat o diferență semnificativă a modului în care mamele percep rolul de părinte în comparație cu tații. Mamele nu numai că au acceptat standardele sociale ale maternității ca rol dominant, dar au fost nevoite să accepte faptul că percepțiile despre creșterea copiilor sunt destul de diferite între părinți. Este necesar să se schimbe percepțiile sociale privind rolurile părinților, în special faptul că mamele sunt responsabile pentru îngrijirea copiilor. Numai atunci când au loc astfel de schimbări de percepție, există posibilitatea ca percepțiile mamelor cu privire la rolul lor să se schimbe.

În consecință, chiar dacă participarea femeilor în câmpul muncii a crescut, maternitatea rămâne un factor esențial, care joacă un rol crucial în alegerile lor legate de activitatea profesională, care pot declanșa resentimente față de efectele maternității.

6.4 Modelul

Rezultatele cercetării au evidențiat un model de comportament adoptat de majoritatea respondenților. Mamele s-au văzut supuse presiunii sociale în momentul în care s-au confruntat cu două situații contradictorii: să devină principalele îngrijitoare ale familiei și să fie responsabile de familiile lor sau să se implice pe o piață modernă a forței de muncă. Majoritatea mamelor au pus maternitatea pe primul loc, înaintea profesiilor lor. Rezultatele au arătat că femeile au făcut față și și-au menținut percepția stării de bine psihologice prin alegerea unui loc de muncă ce le oferea un oarecare control, prin ore lejere de lucru, având timp și de ocupațiile feminine tradiționale. Această preferință a împiedicat mamele să accepte locuri de muncă competitive, cu oportunități de promovare. În consecință, acestea au fost penalizate, deoarece opțiunile lor de mobilitate au fost limitate și s-au trezit în aceeași poziție, cu un salariu mic, pentru perioade lungi de timp. S-a constatat, de asemenea, că majoritatea mamelor nu și-au schimbat locul de muncă, după ce copiii lor au crescut. Doar câteva mame au optat pentru o schimbare.

7. Dispoziții generale

Cercetările anterioare au explorat maternitatea în anumite momente specific ale experienței. Această cercetare a încercat să reducă acest decalaj prin introducerea unei perspective pe termen lung a maternității, din punctul de vedere personal al mamelor. A fost aleasă perioada vârstei mijlocii deoarece această perioadă permite introspecția asupra istoriei ocupaționale din trecut și oferă o bază solidă pentru introspecția asupra planurilor de viitor. În ansamblu, percepția pe tot parcursul vieții a rolului de mamă, importanța acestuia, precum și impactul său asupra alegerilor legate de ocupația profesională, ca studiu de caz, evidențiază tensiunea pe care o exercită integrarea rolurilor asupra stării de bine psihologice a mamelor. Mai mult, acest studiu nu numai că a introdus percepțiile pe tot parcursul vieții ale mamelor de vârstă mijlocie, ci și noi cunoștințe despre percepțiile acestora cu privire la autoeficacitatea, rolurile parentale și starea de bine psihologică. Mai mult, cercetarea a evidențiat percepțiile mamelor, cu privire la aceste variabile, în urma pandemiei de COVID-19. Cercetătoarea a adoptat o perspectivă limitată, axată pe starea civilă. Au fost alese două grupuri de mame de vârstă mijlocie: divorțate și căsătorite.

Pentru a avea o viziune cuprinzătoare a percepțiilor mamelor de vârstă mijlocie despre rolul lor parental, autoeficacitatea și sentimentele de stare de bine psihologică, această cercetare s-a bazat pe un plan paralel convergent (Creswell & Clark, 2017). Acest plan a utilizat o abordare bazată pe metode mixte, cu studii calitative și cantitative. Studiul 1 a prezentat analiza statistică a datelor colectate de la 77 de participanți la cercetare, colectate în două momente - înainte de pandemia COVID-19 și după primul val al acesteia în Israel, când numărul persoanelor infectate a rămas stabil și oamenii au presupus că pandemia s-a apropiat de final.

Rezultatele au sugerat că starea civilă a influențat diferențele dintre grupurile de mame. S-a constatat o diferență semnificativă între mamele divorțate și cele căsătorite, de vârstă mijlocie. Mamele divorțate de vârstă mijlocie, au raportat un nivel mai mare de competență în comparație cu mamele căsătorite de vârstă mijlocie. În plus, s-a constatat o diferență semnificativă în subscala relațiilor pozitive cu ceilalți, rezultând un nivel mai mare al relațiilor pozitive în rândul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie, comparativ cu mamele divorțate de vârstă mijlocie. Efectele derulării continue a rolurilor parentale, percepute de ambele grupuri, sunt accentuate de dificultatea combinării lor, punându-și amprenta asupra stării de bine a mamelor. Mamele au dezvăluit un decalaj considerabil între ele și partenerii lor. Un decalaj în ceea ce privește

modul în care ei percep obligația pe care o acordă rolului de mamă. Rol care se identifică cu cererea permanentă de a-și îngriji și supraveghea adolescenții. Decalajul nu face decât să fie intensificat de importanța enormă pe care acestea o acordau rolului de mamă. În plus, rezultatele ne-au permis să elaborăm un model al comportamentelor mamelor în câmpul muncii, în Israel.

În urma pandemiei Covid-19, percepțiile privind influențele negative ale pandemiei asupra variabilelor stării de bine psihologice, au fost mai puternice în rândul mamelor divorțate de vârstă mijlocie decât în rândul mamelor căsătorite de vârstă mijlocie. Mamele divorțate au depus eforturi imense, iar sistemele lor de sprijin s-au diminuat în timpul pandemiei (World economic forum, 2020; Burt, 2020). Sprijinul din partea membrilor vârstnici ai familiei, cum ar fi bunicii, care este obișnuit în Israel, a fost interzis de legislația Ministerului Sănătății din cauza riscurilor mai mari de complicații și de deces în rândul persoanelor în vârstă. Pandemia a dus, de asemenea, la creșterea preocupărilor de ordin financiar, la care femeile divorțate au fost mai vulnerabile, deoarece au trebuit să depindă de propriile resurse, care erau limitate din cauza absenței ajutorului neplătit în supravegherea copiilor lor. Mamele divorțate de vârstă mijlocie au rămas singure și, în consecință, au trebuit să se confrunte singure cu conflictele familie-muncă; iar sentimentul lor de stare de bine a fost afectat (Burt, 2020)

În general, s-a constatat că pandemia COVID-19 a schimbat percepțiile mamelor de vârstă mijlocie cu privire la autoeficacitate, autopercepția rolurilor parentale și starea de bine psihologică. Modificările în percepția stării de bine psihologice au fost semnificativ mai mari decât modificările în ceea ce privește autoeficacitatea și rolurile parentale. Din cele trei variabile, aceasta a suferit cele mai semnificative modificări.

În cel de-al doilea studiu, mamele au descris esența rolului lor parental ca fiind încurajarea educației copiilor lor adolescenți, îngrijirea și stabilirea limitelor pentru copiii lor adolescenți. În plus, 50% dintre mame s-au referit la dificultățile și succesele în combinarea diferitelor roluri. 30% au menționat dificultăți în distribuirea atenției între copiii lor. În cele din urmă, 40% dintre mame au descris sentimente de nesiguranță continuă în îndeplinirea rolurilor lor parentale și au întâmpinat dificultăți în stabilirea unei colaborări cu copiii lor adolescenți. Doar o mică parte dintre mame (25%) au experimentat un nivel ridicat de competență în îndeplinirea rolurilor parentale.

De asemenea, maternitatea a fost percepută ca având un impact considerabil asupra stării de bine a mamelor, cum ar fi: impact negative, descris prin îngrijorare și

frustrare (65%) iar, mai puțin de jumătate (35%), au declarat că au avut un câștig personal din maternitate.

Percepțiile privind maternitatea s-au împletit cu dificultățile mamelor referitoare la propriul sentiment de autoeficacitate. Doar 20% dintre participante au menționat autoeficacitatea în raport cu statutul marital. Chiar mai puține mame au menționat autoeficacitatea în ceea ce privește succesul financiar (10%). În comparație, majoritatea mamelor s-au referit la rolul lor de părinte și la importanța pe care o acordă acestuia (65%). Mamele au dezvăluit că a fi un părinte competent este un sentiment care nu poate fi atins cu ușurință, ci mai degrabă o percepție complexă împărtășită de jumătate (50%) dintre participante.

Prin urmare, următorul pas a fost să analizăm importanța pe care mamele o acordă rolului lor și să explorăm în continuare influența maternității asupra altor aspecte din viața lor, cum ar fi alegerile profesionale ale femeilor. Prin urmare, cel de-al treilea studiu a abordat percepțiile mamelor cu privire la impactul maternității asupra alegerilor lor profesionale. Acest studiu a adăugat o altă dimensiune la percepția mamelor cu privire la rolul lor parental. Punctual, acesta studiu a evidențiat influența maternității asupra alegerilor profesionale și posibilitatea îmbinării celor două roluri.

Percepțiile participantelor la studiu au confirmat impactul crucial al maternității asupra alegerilor lor profesionale. Din cele 50 de mame de vârstă mijlocie intervievate, 44 au declarat că maternitatea a avut un impact direct asupra alegerilor lor profesionale. Minoritatea, cele care au negat un astfel de impact, ocupau poziții profesionale favorabile femeilor, care le-au permis să îmbine maternitatea cu activitatea profesională. Din cele 50 de respondente, 35 de mame au relatat că maternitatea a împiedicat avansarea la locul de muncă.

Societatea israeliană încurajează mamele să intre în câmpul muncii. Rezultatele au arătat că, în practică, femeile muncesc, dar rolurile tradiționale de mamă prevalează în continuare. În plus, 46% dintre mame și-au justificat deciziile de prioritizare a stării de bine a copiilor lor. Deoarece niciuna dintre cele 50 de mame intervievate nu a făcut referire la aranjamentele guvernamentale pentru copii sau la orice alt tip de asistență publică, am identificat că este necesară o schimbare în percepția socială a acestui model de maternitate. Cele mai multe participante nu plănuiau să se întoarcă la carieră după ce copiii lor au crescut. Acestea fie își doreau o "viață bună", fie își doreau să își păstreze prioritățile anterioare, în care nevoile copiilor le precedau pe ale lor. Doar o mica parte dintre femei și-au exprimat dorința de a se întoarce la cariera lor profesională și de a

tinde spre posturi care nu le fuseseră disponibile anterior, din cauza maternității. Chiar mai puține au afirmat că încercau să își depună candidatura pentru o posibilă promovare la locul de muncă.

Analizând datele, maternitatea este încă percepută ca fiind rolul principal al femeilor. În consecință, aceasta a avut un impact crucial chiar și asupra alegerilor lor legate de activitățile profesionale. Așteptările sociale actuale ale mamelor de a intercala diferitele roluri, de îngrijitoare și angajat, nu funcționează. Studiul a atras atenția asupra faptului că un procent ridicat de femei în câmpul muncii nu indică neapărat o integrare cu succes în câmpul muncii. Nu a existat o integrare autentică, în cel mai bun caz, mamele au jonglat cu rolurile lor și nu au căutat promovarea sau mobilitatea. Rezultatele au arătat că combinarea rolurilor profesionale cu cele familiale a avut un cost considerabil care, după cum sugerează concluziile, nu a putut fi depășit în timp. Rezultatele au arătat că, chiar dacă mamele de vârstă mijlocie au exprimat regrete cu privire la alegerile lor profesionale, doar câteva dintre ele ar căuta să facă schimbarea dorită sau să își urmeze un vis demult pus deoparte.

7.1 Contribuțiile cercetării

Majoritatea cercetărilor anterioare, care au explorat percepțiile mamelor cu privire la rolurile lor și impactul acestora asupra alegerilor lor profesionale, s-au bazat pe tema maternității ca stare unică. Studiul a introdus o perspectivă a maternității pe tot parcursul vieții, oferind o viziune mai largă, care nu se bazează pe puncte specifice ale experienței. Vârsta mijlocie a fost ales ca o perioadă care să permită analiza percepțiilor și comportamentelor anterioare, oferind o bază solidă pentru a înțelege percepțiile viitoare.

Acest studiu a examinat perspectivele mamelor de vârstă mijlocie, în legătură cu trei variabile: autoeficacitatea, autopercepția rolurilor parentale și starea de bine psihologică, contribuind astfel la cercetarea privind vârsta mijlocie. Acest studiu evidențiază autopercepția referitoare la aceste variabile înainte de pandemia COVID-19 și modul în care acestea s-au schimbat după primul val al acesteia, când numărul de cazuri a rămas constant în Israel și exista convingerea că pandemia s-a încheiat.

Cercetătoarea a aplicat o prismă de diversitate limitată, axată pe mamele de vârstă mijlocie, în funcție de statutul marital. Au fost alese două grupuri: mame divorțate și mame căsătorite de vârstă mijlocie. În consecință, acest studiu contribuie la înțelegerea percepțiilor mamelor divorțate și căsătorite asupra variabilelor alese.

Rezultatele cercetării au relevat un model de comportament adoptat de majoritatea participanților la studiul calitativ. Mamele s-au confruntat cu așteptări contradictorii: să devină principalii îngrijitori ai familiei și să fie responsabile de familiile lor sau să fie implicate pe o piață a forței de muncă modernă. Adică, așteptări tradiționale rezultate din cultura tradițională versus așteptări modern, ca țară OCDE și parte a societății occidentale. Majoritatea mamelor pun maternitatea pe primul loc, înaintea profesiei lor. Participantele au trebuit să punteze conflictele dintre presiunile externe, generate din partea așteptărilor sociale de a combina activitatea profesională și maternitatea și de a-și menține rolul de îngrijitoare a familiei. Rezultatele au arătat că femeile au făcut față alegând un loc de muncă care le permitea să dețină un anumit control și, în același timp, să-și păstreze preferința pentru maternitate în detrimentul muncii, cum ar fi orele de lucru favorabile familiei și ocupațiilor feminine tradiționale. Această preferință a împiedicat mamele să accepte locuri de muncă mai provocatoare, cu oportunități de promovare. În consecință, acestea au fost penalizate, deoarece opțiunile lor de mobilitate au fost limitate și s-au trezit ocupând aceeași poziție, cu un salariu scăzut, pentru perioade lungi de timp. S-a constatat, de asemenea, că majoritatea mamelor nu și-au schimbat profesia după ce copiii lor au crescut. Cercetarea a arătat că momentul în timp nu a avut nicio relevanță, indiferent dacă a fost înainte de a deveni mamă, în timp ce creșteau copiii sau atunci când își făceau planuri de viitor, când copiii lor adolescenți aveau să plece de acasă, la 18 ani, pentru a se înrola în armata israeliană. Majoritatea participantelor au preferat să rămână în pozițiile lor actuale și să se bucure de beneficiile timpului liber nou dobândit. Doar o mică parte dintre participante ar căuta o a doua carieră sau oportunități de promovare neglijate de mult timp.

Analizând modelul, se poate reflecta asupra a ceea ce ar putea fi făcut pentru a minimiza costurile maternității și, în consecință, pentru a crește starea de bine a mamelor. În primul rând, se recomandă schimbarea politicii guvernamentale. Nu este suficientă încurajarea mamele de a se alătura forței de muncă, ci este necesar să se recompenseze femeile care aleg alte profesii sau locuri de muncă decât cele care sunt favorabile mamelor. Acest lucru ar trebui să includă oferirea de soluții de îngrijire a copiilor pentru mame și să permită femeilor să lucreze de acasă, recompensându-le în același timp pentru realizările lor, mai degrabă decât promovarea în funcție de vechimea în posturile actuale. Toate acestea pentru a reduce, în cele din urmă, diferențele dintre cultura occidentală modernă și percepțiile tradiționale ale maternității care prevalează în Israel. Așteptările sociale față de mame ar trebui armonizate, precum încurajarea unei

mai mari flexibilități în rândul cuplurilor în ceea ce privește obligațiile lor familiale. Experiența a demonstrat că legislația guvernamentală nu este suficientă dacă nu este urmată de abordarea așteptărilor sociale, după cum s-a întâmplat în legislația israeliană anterioară, care încuraja soții să își ia concediu de paternitate. Până când acest concept nu a fost acceptat din punct de vedere social, soții nu l-au folosit. Mijloacele de comunicare socială pot fi angajate în acest scop. Schimbarea socială ar putea începe în sistemul public de educație, prin introducerea unor noi programe educaționale în licee pentru a încuraja fetele să își diversifice preferințele și să aleagă mai multe materii științifice și să nu se limiteze la materiile tradiționale.

Ar trebui dezvoltat un nou model de maternitate, care să le ofere mamelor libertatea de alegere. Mamele știu că vor fi unele dezavantaje dacă dau prioritate maternității în detrimentul muncii. Mamele care își pun cariera înaintea maternității ar trebui să fie acceptate de societate și susținute de partenerii lor, care ar trebui să fie conștienți și să accepte partea lor de îndatoriri casnice și de roluri parentale, punând capăt distribuției tradiționale existente a rolurilor. Situația actuală - în care, din 50 (44%) de mame de vârstă mijlocie, 22 au punctat că există diferențe între atitudinea lor și a partenerilor lor în ceea ce privește importanța pe care o acordă maternității - nu ar trebui să fie acceptată în societate, inclusiv de către mame, iar aranjamentele flexibile între cupluri ar trebui să fie acceptate ca normă socială.

Această implementare a unui nou model pentru mame ar trebui să fie însoțită de o legislație privind ocuparea forței de muncă care să încurajeze angajatorii să acorde flexibilitate taților, de exemplu, să plece mai devreme de la serviciu pentru a-și lua copiii de la școală și să ofere sprijin mamelor, pentru a lucra mai mult timp. Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că legislația nu este suficientă, ci trebuie să se schimbe și percepția socială asupra rolului taților. De exemplu, legislația actuală abordează drepturile egale la concediul de maternitate/paternitate pentru ambii părinți. Cu toate acestea, societatea a acceptat doar faptul că tații își asumă o mică parte din rolurile parentale, iar legislația rămâne doar pe hârtie. Pe baza jurnalelor de cercetare din acest studiu, multe mame au comentat că au primit mult mai mult ajutor din partea foștilor soți după divorț, comparativ cu perioada căsătoriei. Diferența poate fi legată de faptul că este mai acceptabil, din punct de vedere social, ca rolurile parentale ale taților divorțați să fie recunoscute la locul de muncă, decât cele ale taților căsătoriți, ale căror roluri parentale nu sunt recunoscute de angajatori.

Rezultatele au arătat că este necesar să se adopte programe de asistență mentală pentru acest segment de populație, pentru a reduce presiunile tot mai mari puse asupra serviciilor de sănătate și de asistență socială. Programele de terapie familială pe termen scurt, finanțate din fonduri publice, ar trebui să fie disponibile atât pentru mame, cât și pentru tați. În plus, Ministerul Afacerilor și Serviciilor Sociale ar trebui să fie motivat să dezvolte ateliere de lucru pentru a-i ajuta pe părinți să funcționeze bine în condiții de stress.

Terapeuții trebuie să găsească o modalitate de a încuraja mamele de vârstă mijlocie, care au copii adolescenți, pentru a le întări sentimentul de competență în stabilirea rolurilor parentale. În plus, terapeuții ar trebui să le ajute pe mame să-și dezvolte încrederea că este posibil să își schimbe alegerile profesionale de-a lungul vieții. Mamele de vârstă mijlocie au vrut să simtă că sunt posibile diferite modalități de combinare a rolurilor lor multiple. Că nu este prea târziu să își schimbe prioritățile și să pună cariera pe primul loc. Terapeutul poate stabili, împreună cu mamele, că o schimbare de prioritate este posibilă și totodată acceptată.

7.2 Contribuția universală

Studiul poate avea o contribuție universală la înțelegerea maternității la vârsta mijlocie, introducând varietate în lumea interioară a mamelor divorțate și a celor căsătorite, în special în ceea ce privește percepția lor asupra stării de bine, autoeficacitate și rolurile parentale.

Acest studiu contribuie la cunoștințele despre schimbările în percepțiile mamelor în timpul unei pandemii mondiale, subliniind importanța sistemelor de sprijin în perioadele de stres și impactul absenței acestora.

În cele din urmă, acest studiu introduce un model de alegeri referitoare la activitățile profesionale, pe tot parcursul vieții, ale mamelor dintr-o țară caracterizată de valori moderne și tradiționale. Acest model de alegeri referitoare la activitățile profesionale, pe tot parcursul vieții, detectat în studiul actual ar putea avea, de asemenea, implicații universale și ar putea fi aplicat în multe alte țări care împărtășesc acest fenomen.

Mamele aflate la vârsta mijlocie ar trebui încurajate, în orice mod posibil, că nu este niciodată prea târziu pentru a face schimbări în viața lor, în special în ceea ce privește alegerile legate de locul de muncă, fie în Israel, fie în întreaga lume. Ministerul Serviciilor și al Afacerilor Sociale (sau echivalentul acestora) ar trebui să organizeze

ateliere de lucru pentru mame pentru a le îmbunătăți calificările necesare și a le spori posibilitățile pentru a schimba sau perfecționa cu succes alegerile legate de activitatea profesională.

O serie de intervenții psihologice, cum ar fi terapia axată pe soluții, sunt foarte solicitate nu numai pentru mamele care se află la începutul maternității, ci și pentru mamele de vârstă mijlocie.

7.3 Limitările cercetării

Principala limitare a acestei abordări cantitative exploratorii a fost numărul mic de participanți și nonreprezentativitatea acestora.

Unul dintre punctele forte ale acestui studiu a fost reprezentată de măsurarea cantitativă, cum ar fi scalele atitudinale ale autopercepției rolurilor parentale, a stării de bine psihologice și a autoeficienței. Un alt punct forte a constat în atenția acordată în explorarea măsurilor de cercetare, cu 77 de participanți care îndeplineau caracteristicile cercetării, în timp ce alți participanți au fost excluși. Locația cercetării a fost aleasă cu mare grijă, un municipiu cu un statut socio-economic mediu. Se speră ca această analiză limitată să servească drept bază pentru studii viitoare, atunci când condițiile de cercetare se vor îmbunătăți, cum ar fi un studiu cu o populație mai mare de participanți.

Această cercetare a avut ca scop evidențierea percepțiilor mamelor de vârstă mijlocie. Prin urmare, pentru o perspectivă mai largă a percepțiilor mamelor, ar trebui studiate și alte grupe de vârstă.

Chestionarul COVID-19 a fost utilizat după primul val al pandemiei din Israel (între 1-23 august 2020). Astfel, rezultatele se pot atribui influenței pe termen scurt a COVID-19 asupra mamelor. Sunt necesare studii suplimentare pentru a analiza impactul pe termen lung al pandemiei.

Literatura de cercetare relevă o tendință a participanților de a atribui valori medii (Birenbaum, 1993; Cohen, 1996). În acest studiu, acest fenomen a fost redus prin utilizarea scalei Likert, un instrument de cercetare cantitativă cu un număr par de categorii, în care nu există posibilitatea de a marca o valoare medie.

Cercetătoarea a fost, de asemenea, conștientă de pericolul tentației participanților de a răspunde care, în opinia lor, îl vor satisface pe cercetător. Pentru a controla această limitare, cercetarea a proiectat două tipuri de instrumente de cercetare, atât calitative, cât și cantitative

7.4 Direcții viitoare de cercetare

În ceea ce privește acest studiu, este nevoie de cercetări suplimentare pe subiectele abordate. Populația de cercetare a fost formată din mame dintr-o localitate cu o dezvoltare socio-economică medie și se recomandă extinderea cercetării la localități cu niveluri socio-economice variate. Cercetarea a aplicat o prismă limitată prin intermediul stării civile, concentrându-se asupra mamelor divorțate și căsătorite. Se recomandă extinderea cercetării la variabile suplimentare, cum ar fi mamele văduve și cele singure. Rezultatele din analiza acestor grupuri ar îmbogăți datele despre percepțiile de pe parcursul vieții mamelor și, în consecință, despre opțiunile lor legate de activitatea profesională. În al doilea rând, populația cercetării a fost formată, în principal, din mame care lucrează, iar includerea mamelor șomere ar oferi o perspectivă suplimentară.

8. Bibliografie

- Abendroth, A., Dulk, L. (2011). Support for the work-life balance in Europe: the impact of state, workplace, and family support on work-life balance satisfaction. *Work, Employment and Society*.
- Ahdut, N. (2011). The Program for Integrating Single-Parents at the Job Market: Do Mothers Who Got Job Allowances Improved Their Position at the Job Market? The Israeli Ministry of Industry, Trade and Labor. Retrieved September 23, 2011 (<http://www.moital.gov.il>).
- Bandura, A. (2002). Social cognitive theory in cultural context. *Journal of Applied Psychology: An International Review*, 51, 269–29. <https://doi.org/10.1111/1464-0597.00092>
- Burt, M. (2020). Most Vulnerable to be Hardest Hit by the COVID-19. Economic Downturn. Conference Board of Canada, 23 March. <https://www.conferenceboard.ca/insights/blogs/most-vulnerable-to-be-hardest-hit-by-the-covid-19-economic-downturn>
- Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory*. London: Sage.
- Cochran, M. (1993). *Extending families: The social networks of parents and their children*. New York, NY: Press Syndicate of the University of Cambridge.
- Cohen, L. Manion, L. & Morrison, K. (2013). *Research Methods in Education*. Abingdon, UK: Routledge.

- Cohen, T. S. (2015). Parenthood in midlife: Perceived parental roles, intergenerational ambivalence and wellbeing among parents of adult children. *Procedia–Social and Behavioral Sciences* 209, 137-149. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.2>
- Cohen, T.S. (2016). *Parenthood in Midlife: Perceived Parental Role, Intergenerational Ambivalence and Well-Being among Parents of Adult Children*. Cluj-Napoca: University of Babes-Bolyai.
- Coolican, H. (2017). *Research methods and statistics in psychology (6th Ed.)*. London; New York: Psychology Press.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (4th Ed.)*. Los Angeles, California: Sage publications.
- Creswell, J. W., & Clark, V. L. P. (2017). *Designing and conducting mixed methods research*. Sage publications.
- Creswell, J. W., & Hirose, M. (2019). Mixed methods and survey research in family medicine and community health. *Family Medicine and Community Health*, 7(2).
- Doren, C. (2018). Is two too many? parity and mothers' labor force exit. *Journal of Marriage and family*, 81(2), 334-342. <https://doi.org/10.1111/jonf.12533>
- Eggebeen, D.J., & Hogan, D.P. (1990). Giving between generations in American families. *Human Nature*, 1 (3),211-232.
- Gersick, C. and Kran, K. (2002). High-achieving women at midlife: An exploratory study, *Journal of Management Inquiry*, 11(2), 104-127.
- Gilgun, J.F. (2005). The four cornerstones of evidence-based practice in social work. *Research on Social Work Practice*, 15 (1), 52-61.
- Glaser, B. G., & Strauss, A. L. (2017). *Discovery of grounded theory: Strategies for qualitative Research*. London and New-York: Routledge.
- Greenhaus, J.H., & Beutell, N.J. (1985). Sources of conflict between work and family roles. *Academy of Management Review*, 10(1), 76–88.
- Hashiloni-Dolev, Y. (2018). The Effect of Jewish-Israeli Family Ideology on Policy Regarding Reproductive Technologies. Boas, H., Hashiloni-Dolev, Y., Davidovitch, N., Filc, D., & Lavi, S. (Eds.), *In Bioethics in Israel: Socio-Legal, Political and Empirical Analysis*, 119–138. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hays, S. (1996). *The cultural contradictions of motherhood*. New Haven: Yale University Press.

- Heilbrunn S, Davidovitch L. (2011). Juggling Family and Business: Work–Family Conflict of Women Entrepreneurs in Israel. *The Journal of Entrepreneurship*, 20(1):127-141. doi:10.1177/097135571002000106
- Knoester, C. (2003). Transitions in young adulthood and the relationship between parent and offspring well-being. *Social Forces*, 81(4), 1431-1458.
- Lavee, Y., and Katz, R. (2008). The Family in Israel. *Marriage & Family Review*, 35, 193–217.
- MacPhee, D., Benson, J., & Bullock, D. (1986, April). Influences on Maternal Self-perceptions. Paper presented at the Biennial International Conference on Infant Studies, Los Angeles, Ca.
- Mandemakers, J.J., & Dykstra, P.A. (2008). Discrepancies in parent's and Adult child's reports of support and contact. *Journal of Marriage and Family*, 70(2), 495-506.
- Milkie, M.A., Bierman, A., & Schieman, S. (2008). How adult children influence older parents' mental health: Integrating stress-process and life-course perspectives. *Social Psychology Quarterly*, 71(1), 86-105.
- Morgan, P.A., Merrell J.A. & Rentschler, D. (2015). Midlife mothers favor "being with" children over work and careers. *Work*, 50, 477-489. <http://doi.org/10.3233/wor141958>.
- Omer, C. (2000). *Restoring Parental Authority*. Tel-Aviv, Modan (Hebrew).
- Ontai, L., & Sano, Y. (2008). Low-income rural mother's perceptions of parent confidence: The role of family health problems and partner status. *Family Relations*, 57, 324-334.
- Offer, S., Sambol, S., & Benjamin. O. (2011). Learning to negotiate network relations: Social support among working mothers living in poverty. *Community, Work and Family*. 13(4), 467–82.
- Pierce, T., Boivin, M., Frenette, E., Forget-Dubois, N., Dionne, G., & Tremblay, R., E. (2010). Maternal self-efficacy and hostile-reactive parenting from infancy to toddlerhood. *Infant Behavior and Development* 33 (2) 149-158. <https://doi.org/10.1016/j.infbeh.2009.12.005>
- Ramisch, J. L., McVicker, M., & Sahin, Z. S. (2009). Helping low-conflict divorced parents establish appropriate boundaries using a variation of the miracle question: An integration of solution-focused therapy and structural family therapy. *Journal of Divorce & Remarriage*. <https://doi.org/10.1080/10502550902970587>

- Remennick, L. (2005). Immigration, gender and psychosocial adjustment: A study of 150 immigrant couples in Israel. *Sex Roles: A Journal of Research*, 53(11–12), 847–63.
- Rosenau, S., Gilat, I. (2020). Family-work relationship among women who work at the education system, *Journal of educational counseling*, 22, 231-265. [in Hebrew].
- Ryff, C.D., (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6), 1069-1081.<https://doi.org/10.1037/0022-3514.57.6.1069>
- Sa'ar, A., (2009). Low-Income ‘Single moms’ in Israel: Redefining the gender contract. *The Sociological Quarterly* 50(3),450–73. [Taylor & Francis Online]
- Schwarzer, R., Jerusalem, M. (1995). Generalized self-Efficacy scale. In J. Weinman, S. Wright, & Johnston (Eds.), *Measures in Health Psychology: A User's Portfolio. Causal and Control Beliefs*, 35–37.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*. Newbury Park: Sage.
- Stryker, S. (1980). *Symbolic Interactionism: A Social Structural Version*. San Francisco, CA: Benjamin Cum
- World Economic Forum (2020). Why We Need Women's Leadership in the COVID-19 Response? At [https:// www.weforum.org/agenda/2020/04/women-femaleleadership-gender-coronavirus-covid19-response/](https://www.weforum.org/agenda/2020/04/women-femaleleadership-gender-coronavirus-covid19-response/).